

EL TEATRE EN VERS

per B. XURIGUERA

Es corrent afirmar que l'ànima dels pobles es manifesta a través de la poesia. Poeta, en grec, vol dir *creador*, i la història comença quan la poesia aplega les gestes de l'edat heroica i aquestes són cantades al poble pels aodes i, després, pels rapsodes. Les epopeies i llegendes poden, així, viure i perdurar.

I el teatre, al néixer, ho fa també ajudat de la poesia, la qual li permet manifestar-se mantenint un to elevat en el tema i en la forma.

La prosa no apareix fins més tard, quan els pobles han adquirit ja un cert nivell de progrés i una maduresa política.

En els nostres temps, quan l'evolució teatral ens ha ofert tantes obres de qualitat tant en poesia com en prosa, trobem tantmateix un xic difícil d'inclinar les nostres preferències envers l'un costat o l'altre. No sabem, però, per quina causa al parlar de teatre el nostre esperit recorda de seguida els noms d'Esquil, Sòfocles i Eurípides, i per tant unim l'essència teatral a la forma poètica.

Durant tota la seva història ens costaria de separar la poesia del teatre, i sense cap esforç agermanem aquests dos elements veient-los com la manifestació artística més elevada, no solament a França, on els noms de Corneille, Racine i Molière encarnen els valors eterns i universals de llur poble, sinó també a Anglaterra i Alemanya.

El mateix podríem dir del Segle d'Or de la literatura castellana.

Si mirem avui el teatre com una escola que reflexa els problemes i les passions del poble, no podem negar que la prosa s'ha ensenyorit dels escenaris, deixant per un moment la poesia destinada segons sembla, a adoptar un to declamatori poc adequat a una època dominada per la febre científica i el deliri de la tècnica.

Els gustos han evolucionat i nosaltres podem adaptar-nos fàcilment a les creacions de Pirandello, Giraudoux i Benavente, per exemple.

Referint-nos al teatre català, veiem el seu ressorgiment en les ales de la poesia de Frederic Soler i Angel Guimerà, però a partir de Rossinyol i Iglésies, poques vegades els nostres escriptors surten del camp de la prosa per a donar-nos llurs produccions escèniques. Sembla, doncs, que fora d'algunes excepcions, els nostres autors escriuen les obres en prosa, malgrat conrear tots més o menys la poesia en llurs esplais espirituals.

¿Vol dir això que la poesia ha estat declarada inadequada per al teatre modern? Guardem-nos de fer afirmacions atrevides. El teatre en vers exigeix sense cap dubte un esforç i una cura especials, que cal afegir a les dificultats ordinàries d'escenificar un assumpte qualsevol. A l'igual que els autors dramàtics, també els actors troben més difícil una representació poètica. En principi, seria doncs una sensació de comoditat que ha afavorit la profusió del teatre en prosa.

Però aquest camí és perillós, i hem anat a parar sense adonar-nos-en a acceptar amb els braços oberts aquest teatre deshumanitzat i mancat de bellesa dels Tennessee Williams i Faulkner, posem per cas, que segueixen fenestralls en tots els primers teatres del món. Les modes són cares, i aquesta vegada hi hem sacrificat l'esperit.

A la nostra modesta manera de veure, la vida genuïna del teatre va unida substancialment a la poesia. Reservem a ella la nostra exaltació artística. Només el poeta que posseeixi altes qualitats de creació dramàtica, pot representar l'ànima d'un país.

Els pobles s'expressen sempre per mitjà de la poesia. I el teatre no pot ésser-ne una excepció.